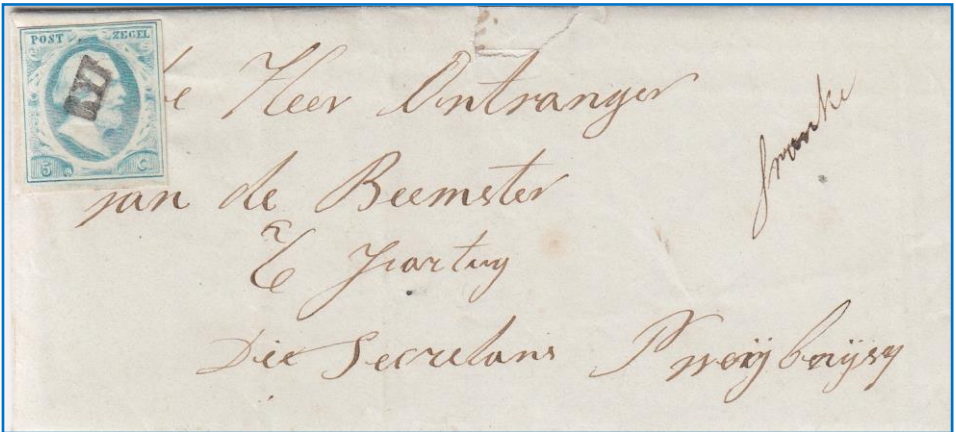

Over stempels, brieven en tarieven – afl. 157

Mooi blauw

1850 is een belangrijk jaar in de Nederlandse postgeschiedenis. In de postwet van dat jaar werd de introductie van postzegels aangekondigd en werden in veel plattelandsgemeenten hulppostkantoren opgericht. Over de combinatie daarvan gaat dit stukje.

Jaren geleden kocht ik op een veiling onderstaand briefje, dat prachtig in mijn verzameling over de postgeschiedenis van Waterland paste. Een brief uit 1860 met een postzegel van de eerste emissie, van het hulppostkantoor van De Rijk naar Middenbeemster. De brievenaarder (=kantoorhouder) van De Rijk “vernietigde” de postzegel met zijn langstempel.

Dat kom je niet zo vaak tegen. De brievenaarder gaf leiding aan een hulppostkantoor en mocht slechts in twee gevallen de postzegels stempelen:

-als brieven binnen het dorp verstuurd werden (zeer ongebruikelijk) of als ze van het ene hulpkantoor naar het andere verstuurd werden zonder dat daarbij een postkantoor gepasseerd werd. Een brief van De Rijk naar Middenbeemster hoefde niet via het postkantoor (Purmerend of Alkmaar) verstuurd te worden.

Dat maakt postzegels van de eerste emissie met een stempel van een hulppostkantoor tot gezocht materiaal. Hoe bijzonder zulke zegels zijn, bleek op de recente veiling van Van Dieten (638, "Nederlandse Klassieken").

Daar kwam onder andere onderstaand briefstukje onder de hamer: een langstempel van Middenbeemster op een nummertje 1. Volgens mij is daar maar één exemplaar van bekend, dit exemplaar. Op een brief heb ik het nog nooit gezien.

De inzetprijs was € 500 en mijn vermoeden dat dit aan de lage kant zou zijn, werd bevestigd: het kavel bracht € 1.600 euro op, exclusief de veilingkosten van ruim 22%.

Maar er kwamen meer hulpkantoren uit onze regio aan de beurt.

(De) Rijk, in de catalogus omschreven als "uitermate zeldzaam" bracht € 1.550 op (exclusief veilingkosten)

Westzaan: € 100

Winkel: € 400

Zaandijk: € 300

De prijzen voor brieven met de eerste emissie + langstempel hulppostkantoor lagen nog veel hoger. Leuk voor mijn (klein)kinderen als ik er niet meer ben. Kan het briefje op de vorige bladzijde naar de veiling.

In mijn eigen verzameling zitten nog een paar andere langstempels op de eerste emissie, o.a. deze: Broek in Waterland >

Toen de postzegels in 1852 verschenen, bleef het mogelijk brieven ongefrankeerd te versturen, waarbij de ontvanger voor de portokosten opdraaide. Pas vanaf 1 januari 1871 werden ongefrankeerd verzonden brieven belast met een verhoogd port.

Ongefrankeerd verstuurd brieven met langstempels komt men vaker tegen.

RYP

Den Heeren A. Nepalda & Zonen,
Sjynhandelaars
Leeuwarden.

Bovenstaand briefje werd in 1866 verstuurd van De Rijk naar Leeuwarden. De brieven gaarder plaatste zijn stempel op de voorzijde van de brief en gaf hem mee aan de bode die hem naar Purmerend bracht. Daar werd een plaatsnaamstempel met datum geplaatst, werd de brief getaxeerd (10 cent voor een afstand van meer dan 30 kilometer) en ging de brief naar Leeuwarden, waar hij nog dezelfde dag aankwam! (aankomststempel op achterzijde).

Hieronder: ongefrankeerd van Middenbeemster naar Amsterdam, 1867:

MIDDENBEEEMSTER

Den Heer A. G. van Gesfel.

Naar Amsterdam 34 466

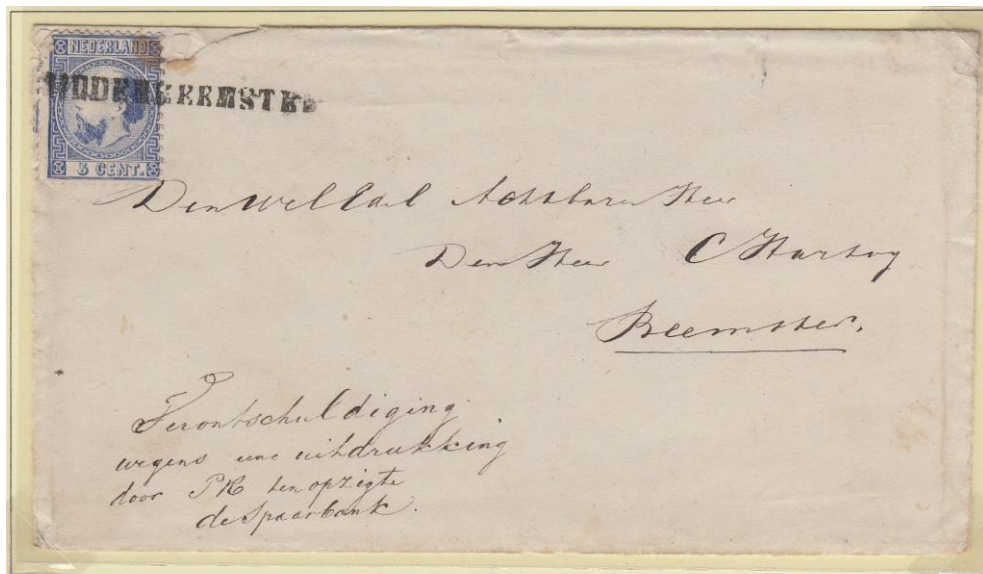
Amsterdam

Een langstempel van Middenbeemster op een zegel van de **derde emissie** (op brief) zit ook in mijn verzameling, twee keer zelfs, maar die brieven zijn beide iets beschadigd. Toch is ook deze combinatie volgens mij zeldzaam:

1869 Brief van Middenbeemster naar De Rijp

Ca. 1870, brief binnen de Beemster verstuurd

John Dehé